ĢENERĀLADVOKĀTES KRISTĪNES ŠTIKSAS-HAKLAS [*CHRISTINE STIX-HACKL*] SECINĀJUMI, sniegti 2006. gada 7. martā [1]

I — Ievads

1. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Nīderlandes iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai nodeva, kas tiek uzlikta sakarā ar garneļu piegādi ar zvejas kuģiem, kas peld ar Nīderlandes karogu, nav saderīga ar EKL 25. vai 90. pantu, ciktāl šī nodeva paredzēta iekārtu finansēšanai, lai kontrolētu tirdzniecības standartu ievērošanu attiecībā uz šādiem produktiem, un ciktāl it īpaši tā tiek uzlikta arī tad, ja transportēšana notiek uz citu dalībvalsti.

2. Pamata prāvā tiesvedība ir par šāda maksājuma piemērošanu par garneļu transportēšanu uz Dāniju 2000. finanšu gadā.

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Kopienu tiesības*

3. Saskaņā ar EKL 25. pantu:

"Ievedmuitas un izvedmuitas nodevas, kā arī citi līdzīgi maksājumi dalībvalstu starpā ir aizliegti. Šis aizliegums attiecas arī uz fiskālām muitas nodevām."

4. EKL 90. pants nosaka:

"Dalībvalstis citu dalībvalstu ražojumiem tieši vai netieši neuzliek iekšējos nodokļus, kas lielāki par tiem, kas tieši vai netieši uzlikti līdzīgiem vietējiem ražojumiem.

Dalībvalstis turklāt neuzliek citu dalībvalstu ražojumiem tādus iekšējos nodokļus, kas netieši aizsargā citus ražojumus."

5. Regulas (EEK) Nr. 2913/92 [2] 23. pantā ir preces (nepreferenciālas) izcelsmes jēdziena definīcija un saskaņā ar to (izvilkums):

"23. pants

1. Kādas valsts izcelsme ir precēm, kas pilnīgi iegūtas vai saražotas minētajā valstī.

2. Jēdziens "kādā valstī pilnīgi iegūtas preces" nozīmē:

a) [..]

e) tajā piekoptas medniecības vai zvejniecības produktus;

f) jūras zvejas produktus un citus produktus, kurus ārpus kādas valsts teritoriālajiem ūdeņiem izcēluši no jūras attiecīgajā valstī reģistrēti vai uzskaitē esoši vai ar tās karogu peldoši kuģi;

g) [..].

3. Jēdzienā "valsts" 2. punktā ietilpst valsts teritoriālie ūdeņi."

B — *Valsts tiesības*

6. *Productschap Vis* ir Nīderlandes publisko tiesību profesionāla asociācija. Noteikumu, saskaņā ar kuriem *Productschap Vis* izveidota, 3. panta 2. punktā noteikts šīs asociācijas mērķis:

""Productschap" tiek izveidots tirgus dalībniekiem, kuri

a) nodarbojas ar zvejniecību;

2 — Padomes 1992. gada 12. oktobra Regula par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.) (turpmāk tekstā — "MK").

b) apstrādā vai pārstrādā zivis produktos, kuri, iespējams, arī pēc tālākas apstrādes vai pārstrādes noder cilvēku vai dzīvnieku pārtikai;

c) tirgo zivis vai zivju produktus, kuri, iespējams, arī pēc tālākas apstrādes vai pārstrādes noder cilvēku vai dzīvnieku pārtikai; šī tirdzniecība izslēdz importu, tranzītu un trīspusējo tirdzniecību."

7. 2000. gada noteikumi par garneļu sijāšanas un lobīšanas finansēšanu zivju izsolēs (*Verordening financiering garnalenzeven en garnalenkrakers visafslagen 2000*, turpmāk tekstā — "*Verordening*"), ciktāl tam ir nozīme šajā gadījumā, nosaka:

"2. pants

1. Tirgus dalībniekam, kas transportē garneles ar Nīderlandes zvejas kuģi, sākot ar pirmo pirmdienu pēc šo noteikumu stāšanās spēkā par garnelēm, ko tas ir izkrāvis un pārdevis cilvēku patēriņam, ir jāmaksā "Productschap" nodeva HFL 0,01 apmērā par kilogramu.

2. [..]

3. pants

1. Ienākumi no nodevas ir paredzēti garneļu sijāšanas un lobīšanas iekārtu, kuras iegādājas "Productschap", finansēšanai, kā arī šo sijāšanas un lobīšanas iekārtu uzstādīšanai un apkopei.

2. Nodeva 2. panta 1. punkta nozīmē nav jāmaksā, sākot ar dienu, kura seko dienai, kurā budžeta posteņa atlikums par "Medebewind onder Garnalenzeven" pārsniedz HFL 600 000.

[..]

5. pants

1. Šie noteikumi stājas spēkā 2000. gada 1. janvārī.

[..]"

III — Fakti un prejudiciālie jautājumi

8. Prasītāja pamata prāvā, *Vissereijbedrijf D. J. Koornstra & Zn. vof* (turpmāk tekstā — "*Koornstra*"), ir tirgus dalībnieks, kas pārvadā garneles ar Nīderlandes zvejas kuģi "Elizabeth". Atbilstoši 2002. gada 1. augusta deklarācijai *Koornstra* 2000. finanšu gadā bija pārvadājusi 52 984 kg garneļu, no kuriem 28 774 kg tika pārdoti izsolēs Nīderlandē un 24 210 kg tika piegādāti pārdošanai tieši Dānijā.

9. Atbildētāja pamata prāvā, *Productschap Vis*, ar 2002. gada 19. septembra lēmumu, pamatojoties uz *Verordening* 2. panta 1. punktu, uzlika *Koornstra* nodevu HFL 242,10 (EUR 109,86) apmērā par 2000. finanšu gadā Dānijā piegādātajiem 24 210 kg.

10. Ar 2002. gada 25. oktobra vēstuli *Koornstra* ir iesniegusi sūdzību par šo lēmumu.

11. *Productschap Vis* ar 2003. gada 19. marta lēmumu šo sūdzību ir noraidījusi kā nepamatotu. Turklāt *Productschap Vis* it īpaši atsaucas uz kādu iesniedzējtiesas 2003. gada 21. februāra lēmumu: atbilstoši tam apstāklis, ka nodevas uzlikšanas gadījums — transportēšana ar Nīderlandes zvejas kuģi — ir izpildīts Dānijā, nenozīmē to, ka jāmaksā nodeva. Saskaņā ar *Verordening* 9. pantu par "Productschap" izveidošanu nodevas uzlikšanas gadījuma definēšanā diskrecionārā vara pieder "Productschap" padomei. Līdz ar to no šī lēmuma būtu jāsecina, ka strīdīgās nodevas juridisko pamatu neietekmē tas, ka attiecīgajam tirgus dalībniekam, atbilstoši viņa apgalvojumiem, darbības, kuras tiek finansētas no nodevas iekasēšanas ienākumiem, nesniedz labumu un ka nodeva samaksāta jau Dānijā.

12. *Koornstra* ar 2003. gada 25. aprīļa vēstuli iesniedza prasību par šo lēmumu. Pamatojot prasību, *Koornstra* it īpaši ir uzsvērusi, ka nodeva, ciktāl tā tika uzlikta par garneļu ieviešanu Dānijā, pārkāpj EKL 25. vai arī 90. pantu. *Koornstra* izpratnē EKL 25. un 90. panta pārkāpums secināms arī no tā, ka par sijāšanu un lobīšanu *Koornstra* ir maksājusi divreiz, vienreiz *Dansk Heiploeg* un otrreiz atbildētājai. Šāds dubultais maksājums uz Kopienas iekšējo tirdzniecību iedarbojas diskriminējoši.

13. Lūgumā sniegt prejudiciālo nolēmumu *College van Beroep voor het Bedrijfsleven* (turpmāk tekstā — "*College*" vai "iesniedzējtiesa") pirmām kārtām norāda uz to, ka *Verordening* 2. panta 1. punktā paredzētā nodeva (turpmāk tekstā — "strīdīgā nodeva")

jāmaksā arī tad, ja tirgus dalībnieks veic piegādi ar Nīderlandes zvejas kuģi ārpus Nīderlandes, pie kam maksājuma pamats ir izkrauto un cilvēku patēriņam pārdoto garneļu kopējais daudzums.

14. Tālāk iesniedzējtiesa konstatē, ka pamata prāvā *Koornstra* noteiktais maksājums par 2000. finanšu gadu tiek apstrīdēts tikai tiktāl, ciktāl šis maksājums attiecas uz garnelēm, kuras tikušas izkrautas Dānijā un pārdotas cilvēku patēriņam.

15. *College* norāda, ka strīdīgā nodeva nav uzlikta ne importa brīdī, ne saistībā ar importu no citas dalībvalsts un nerada arī diskrimināciju starp vietējiem un citu dalībvalstu ražojumiem. Tomēr, ievērojot strīdīgās nodevas mērķi, strīdīgās nodevas saderība ar EKL 25. un 90. pantu neesot acīmredzama.

16. Šajā sakarā *College* secina, ka no nodevas iekasēšanas gūtie ienākumi sniegtu ekskluzīvu labumu tiem tirgus dalībniekiem, kuri transportē garneles uz Nīderlandi ar Nīderlandes zvejas kuģi, turklāt neatkarīgi no garneļu izcelsmes. Ienākumi no maksājuma iekasēšanas sniegtu labumu arī uz Nīderlandi transportētām ārvalstu garnelēm, taču ne uz ārvalstīm transportētām Nīderlandes garnelēm.

17. Iesniedzējtiesa uzskata, ka maksājumam varētu būt tirdzniecību ierobežojoša iedarbība tiktāl, ciktāl tas tiek uzlikts arī tad, ja garneles transportē uz citu dalībvalsti un šajā citā dalībvalstī tiek veikta maksa par garneļu sijāšanu un lobīšanu.

18. Ņemot vērā iepriekš minēto, *College* nolēma, ka tiesvedība jāaptur un jāuzdod Tiesai šādi prejudiciālie jautājumi:

"1) Vai nodeva, tāda kā nodeva šajā strīdā, kas ir uzlikta tirgus dalībniekam dalībvalstī par garneļu pārvadāšanu ar šajā dalībvalstī reģistrētu zvejas kuģi un ko izmanto, lai finansētu garneļu sijāšanas un lobīšanas iekārtas šajā dalībvalstī, ir saderīga ar Kopienu tiesībām, it īpaši ar EKL 25. un 90. pantu, ja šī nodeva ir jāmaksā arī par garnelēm, ko šis tirgus dalībnieks transportējis arī citur Kopienā?

2) Vai atbildi uz šo jautājumu ietekmē:

a) vieta, kur ir noķertas garneles;

b) vai pēc tam, kad garneles ir transportētas kur citur Kopienā, garneles ir transportētas uz dalībvalsti, kurā ir reģistrēts zvejas kuģis;

c) vai pēc tam kad garneles ir transportētas kur citur Kopienā, maksa par to sijāšanu un lobīšanu tiek veikta arī šajā vietā?"

IV — Par prejudiciālajiem jautājumiem

A — *Ievada apsvērumi*

19. Produkti, kas ir pamata prāvas priekšmets, tas ir, garneles (*Crangon crangon*), ietilpst Padomes 1992. gada 17. decembra Regulas (EEK) Nr. 3759/92 par zivsaimniecības un akvakultūras produktu tirgus kopīgo organizāciju [3] (turpmāk tekstā — "Regula Nr. 3759/92") piemērošanas jomā. Atbilstoši tās Nr. 3759/92 1. pantam Regula ietver cenu un tirdzniecības režīmu, kā arī kopējos konkurences noteikumus.

20. Balstoties uz Regulas Nr. 3759/92 2. punktu, kopējie tirdzniecības standarti tika noteikti Padomes Regulā (EK) Nr. 2406/96 [4] (turpmāk tekstā — "Regula Nr. 2406/96"). Saskaņā ar Regulas Nr. 2406/96 3. panta 2. punktu minētie tirdzniecības standarti ietver svaiguma un izmēra kategorijas.

21. Produkti, attiecībā uz kuriem ir noteikti tirdzniecības standarti, neatkarīgi no to izcelsmes tiek tirgoti tikai tad, ja tie atbilst Regulas Nr. 2406/96 prasībām [5]. Saskaņā ar Regulas Nr. 3759/92 3. panta 1. punktu dalībvalstu pienākums ir nodrošināt tirdzniecības standartu ievērošanu.

22. Valsts noteikumi, kuri ir strīdīgās nodevas piemērošanas juridiskais pamats, acīmredzot kalpo šo Kopienas tiesību normu īstenošanai, kuru ietvaros tie nodrošina lobīšanas un sijāšanas iekārtu finansēšanu, lai realizētu kontroli atbilstoši Regulas Nr. 3759/92 3. panta 1. punktam. Visi lietas dalībnieki uzskata, ka minētie valsts noteikumi neietekmē attiecīgo tirgus kopīgās

3 — OV L 388, 1. lpp.

4 — 1996. gada 26. novembra Regula, ar ko paredz kopējus tirdzniecības standartus attiecībā uz noteiktiem zivsaimniecības produktiem (OV L 334, 1. lpp).

5 — Skat. Regulas Nr. 2406/96 2. panta 1. punktu.

organizācijas noteikto mehānismu funkcionēšanu [6].

23. Turklāt ir jānorāda, ka prejudiciālie jautājumi neskar Līguma noteikumus valsts atbalsta jomā, lai gan Tiesa ir nospriedusi, ka valsts palīdzības jēdziens var ietvert ne tikai nodevām pielīdzināmus noteiktus maksājumus atkarībā no tā, kā tiek izlietoti ienākumi no šīs nodevas iekasēšanas [7], bet arī maksājuma, ko veido nodevai pielīdzināts maksājums, iekasēšanu [8]. No tā ir skaidrs, kāpēc strīdīgie valsts noteikumi ir darīti zināmi Komisijai.

24. Par to Komisija savos rakstveida apsvērumos ir paskaidrojusi, ka 1999. gada 10. maijā minēto atbalsta shēmu tā ir atzinusi par saderīgu ar EK līgumu. Šādu lēmumu Komisija, kā tā pati apgalvo, pieņēma, balstoties uz kļūdainu pieņēmumu, ka nodeva attiecas vienīgi uz tirgus dalībniekiem, kuri ar Nīderlandes zvejas kuģi transportē garneles uz Nīderlandi, un attiecīgi neattiecas uz tādiem, kuri garneles ar Nīderlandes zvejas kuģi transportē uz citu dalībvalsti. Tādēļ Komisija uzsver, ka, ja tā būtu zinājusi patieso juridisko situāciju, tā nebūtu atzinusi attiecīgo atbalsta shēmu par saderīgu ar kopējo tirgu.

25. Tomēr Komisija savu 1999. gada 10. maija lēmumu uzskata par nekaitīgu tiktāl, ciktāl saskaņā ar Tiesas judikatūru "atļauja valsts lauksaimniecības produktu vispārējai nodevu shēmai [..], kuru saskaņā ar EK līguma noteikumiem par valsts palīdzību ir izsniegusi Komisija, nekavē valsts tiesas pārbaudīt, vai nodeva, kas šajā gadījumā ir apstrīdētā šīs shēmas sastāvdaļa, ir saderīga ar [EKL 25. vai 90.] pantu, it īpaši sakarā ar tās ienākumu izlietošanu [9]".

26. Līdz ar to šajā spriedumā ir jāievēro, ka prejudiciālie jautājumi ir jāizvērtē, neņemot vērā Komisijas lēmumu valsts atbalsta jomā.

B — *Stāvoklis judikatūrā attiecībā uz EKL 25. un 90. panta sistēmu*

1) EKL 25. un 90. panta piemērošanas pārākums

27. Iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālo nolēmumu pareizi norāda uz EKL 25. un

6 — Skat. atbilstošu Tiesas judikatūru, piemēram, 1983. gada 13. decembra spriedumu lietā 222/82 *Apple and Pear Development Council* pret *Lewis* u.c. (*Recueil*, 4083. lpp., 31. punkts).

7 — Skat. it īpaši Tiesas 1992. gada 16. decembra spriedumu lietā C-17/91 *Lornoy* u.c. (*Recueil*, I-6523. lpp., 28. punkts).

8 — Skat. Tiesas 1993. gada 27. oktobra spriedumu lietā C-72/92 *Scharbatke* (*Recueil*, I-5509. lpp., 20. punkts) un 2003. gada 27. novembra spriedumu apvienotajās lietās no C-34/01 līdz C-38/01 *Enirisorse* (*Recueil*, I-14243. lpp., 43. punkts).

9 — Tiesas 2002. gada 23. aprīļa spriedums lietā C-234/99 *Nygård* (*Recueil*, I-3657. lpp., 64. punkts).

90. pantu, tā kā EKL 28. un 29. pants nav piemērojams nodevām pielīdzināmiem maksājumiem, ja ir piemērojami citi Līguma noteikumi, kā, piemēram, EKL 25. pants par maksājumiem ar līdzīgu iedarbību vai EKL 90. pants par diskriminējošiem iekšējiem nodokļiem.

28. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru EKL 28. panta piemērošanas jomā neietilpst ne Līguma noteikumi par maksājumiem ar muitas nodoklim līdzīgu iedarbību (EKL 25. pants), ne Līguma noteikumi par diskriminējošiem iekšējiem nodokļiem (EKL 90. pants) [10].

29. Tas nozīmē, ka pārbaudes gaitā vispirms ir jānoskaidro, vai pasākums, par ko ir strīds pamata prāvā, ietilpst EKL 25. vai 90. panta piemērošanas jomā, un tikai tad, ja tā nav, vajadzētu noskaidrot, vai attiecīgais pasākums ietilpst EKL 28. vai 29. panta piemērošanas jomā [11].

2) EKL 25. un 90. panta piemērošanas joma un pantu norobežošana

30. Saskaņā ar EKL 25. pantu ievedmuitas un izvedmuitas nodevas, kā arī citi līdzīgi maksājumi dalībvalstu starpā ir aizliegti. Iesniedzējtiesa attiecībā uz maksājumiem ar līdzīgu iedarbību pareizi atgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru [12] šis aizliegums principā attiecas uz visiem maksājumiem, kas uzlikti sakarā ar un attiecībā uz importu, kuri konkrēti skar importētās preces, taču ne līdzīgus vietējos ražojumus. Tālāk iesniedzējtiesa pareizi secina, ka arī nodevas, kas ir paredzētas publisko tiesību subjekta darbību finansēšanai, var būt maksājumi ar muitas nodoklim līdzīgu iedarbību.

31. Kā Tiesa jau vairākkārtīgi ir nospriedusi, vienpusēji uzlikta nodeva, pat ja tā ir neliela, neatkarīgi no tās nosaukuma un [piemērošanas] metodes, un kas skar valsts tirdzniecību vai tirdzniecību ar ārvalstīm sakarā ar robežas šķērsošanu, nav muitas nodoklis

10 — Šajā sakarā skat. Tiesas 1977. gada 22. marta spriedumu lietā 74/76 *Iannelli* un *Volpi* (*Recueil*, 557. lpp., 9. punkts), 1992. gada 11. marta spriedumu apvienotajās lietās no C-78/90 līdz C-83/90 *Compagnie commerciale de l'Ouest* u.c. (*Recueil*, I-1847. lpp., 20. punkts) un iepriekš 7. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Lornoy* u.c., 14. punkts, un iepriekš 8. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Enirisorse*, 56. punkts.

11 — Skat. arī iepriekš 7. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Lornoy* u.c., 15. punkts, un iepriekš 8. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Enirisorse*, 57. punkts.

12 — Skat. it īpaši Tiesas 1992. gada 11. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-149/91 un C-150/91 *Sanders* (*Recueil*, I-3899. lpp., 15. punkts).

parastā izpratnē, bet gan maksājums ar tam līdzīgu iedarbību EKL 23. panta nozīmē [13].

32. Saskaņā ar EKL 90. pantu dalībvalstis nedrīkst citu dalībvalstu ražojumiem tieši vai netieši uzlikt lielākus iekšējos nodokļus nekā tie, kas uzlikti līdzīgiem vietējiem ražojumiem. Saskaņā ar judikatūru nodeva nav maksājums ar muitas nodoklim līdzīgu iedarbību, bet gan iekšēja aplikšana ar nodokļiem EKL 90. panta nozīmē, ja tā izriet no vispārējas iekšējo nodokļu sistēmas, ko sistemātiski piemēro konkrētām preču grupām, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, neatkarīgi no preces izcelsmes vai galamērķa [14].

33. Šajā sakarā ir arī jāapsver, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru noteikumi par maksājumiem ar līdzīgu iedarbību un noteikumi par diskriminējošiem iekšējiem nodokļiem nav piemērojami kumulatīvi, tā kā viena un tā pati nodeva atbilstoši EK līguma sistēmai nevar vienlaicīgi atbilst abām kategorijām [15].

34. Līdz ar to EKL 25. un 90. panta piemērošanas jomas obligāti ir jānorobežo viena no otras.

35. Tiesas judikatūrā norādītas grūtības, kas rodas šīs nepieciešamās norobežošanas rezultātā. Nodeva, kas vienpusēji tiek uzlikta precēm sakarā ar robežas šķērsošanu, ja tā nav muitas nodoklis parastā izpratnē neatkarīgi no tā nosaukuma un piemērošanas metodes, ir uzskatāma par maksājumu ar līdzīgu iedarbību EKL 23. un 25. panta nozīmē [16]. Tomēr tā nevar uzskatīt, ja maksājums ir daļa no vispārējās iekšējo nodokļu sistēmas, ko sistemātiski piemēro konkrētām preču grupām, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas ir spēkā neatkarīgi no preces izcelsmes; tādā gadījumā uz nodokļu maksājumu tieši attiecas EKL 90. panta piemērošanas joma [17]. Kā piemērs šeit var tikt minēts maksājums, ko piemēro, no vienas puses, valsts produktiem, kuri apstrādāti iekšzemē vai tirgoti valsts tirgū, un, no otras puses, eksportētajiem iekšzemē neapstrādātajiem produktiem, tā kā abu

13 — Tiesas 2004. gada 9. septembra spriedums lietā C-72/03 *Carbonati Apuani* (Krājums, I-8027. lpp., 20. punkts) ar norādi uz 1983. gada 9. novembra spriedumu lietā 158/82 Komisija/Dānija (*Recueil*, 3573. lpp., 18. punkts), 1992. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-163/90 *Legros* u.c. (*Recueil*, I-4625. lpp., 13. punkts), 1994. gada 22. jūnija spriedumu lietā C-426/92 *Deutsches Milch-Kontor* (*Recueil*, I-2757. lpp., 50. punkts), 1995. gada 14. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-485/93 un C-486/93 *Simitzi* (*Recueil*, I-2655. lpp., 15. punkts) un 1997. gada 17. septembra spriedumu lietā C-347/95 *UCAL* (*Recueil*, I-4911. lpp., 18. punkts). Maksājumu ar muitas nodoklim līdzīgu iedarbību aizliegums izriet gan no EKL 23., gan 25. panta.

14 — Iepriekš 13. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Carbonati Apuani*, 17. punkts, ar norādi uz 1981. gada 3. februāra spriedumu lietā 90/79 Komisija/Francija (*Recueil*, 283. lpp., 14. punkts) un uz iepriekš 13. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Legros* u.c., 11. punkts.

15 — Skat. it īpaši iepriekš 13. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *UCAL*, 17. punkts; 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-213/96 *Outokumpu Oy* (*Recueil*, I-1777. lpp., 19. punkts) un iepriekš 9. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Nygård*, 17. punkts.

16 — Skat. iepriekš 30. punktu. Skat. turklāt Tiesas 1997. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-90/94 *Haahr Petroleum* (*Recueil*, I-4085. lpp., 20. punkts) un iepriekš 15. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Outokumpu Oy*, 20. punkts.

17 — Skat. iepriekš 32. punktu.

veidu produktiem ir viens un tas pats maksājuma uzlikšanas gadījums [18].

36. Par maksājuma, piemēram, tāda, kāds ir arī pamata prāva, kvalificēšanu no juridiskā viedokļa no Tiesas judikatūras tālāk ir jāsecina, ka varētu būt lietderīgi ņemt vērā mērķi, kuram tiek izlietoti no šī maksājuma iekasēšanas gūtie ienākumi. It īpaši apvienotajās lietās ģenerāladvokāts Tezauro [*Tesauro*] [19] lietā *Lornoy* u.c. izskaidroja, ka šādam apsvērumam "[ir] būtiska nozīme, tā kā tas, neievērojot tīri formālus aspektus, ļauj konstatēt to, ka zināmi maksājumi, kuri uz līdzīgu nosacījumu pamata skar ne tikai valsts produktus, bet arī importētos produktus, materiālā ziņā var atšķirīgi, atbilstoši maksājuma mērķim, ietekmēt abas produktu grupas, tā kā tie atkarībā no apstākļiem ir vai nu maksājumi ar līdzīgu iedarbību, vai nu ar [EKL 90.] pantu nesavienojams iekšējs nodoklis [20]".

37. Tādējādi, ja no šāda maksājuma iekasēšanas gūtie ienākumi ir paredzēti tādu darbību finansēšanai, kuras ir īpašs atbalsts valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti vai tirgoti valsts tirgū, no tā var secināt, ka maksājums, kas tiek piemērots atbilstoši šiem pašiem kritērijiem, tomēr ir diskriminējoša aplikšana ar nodokļiem tiktāl, ciktāl finanšu apgrūtinājums produktiem, kuri tiek apstrādāti vai tirgoti valsts tirgū, tiek neitralizēts ar priekšrocībām, kuras šis maksājums finansē, turpretī maksājums, kas tiek uzlikts eksportētajiem neapstrādātajiem produktiem, ir neto apgrūtinājums [21].

38. Atbilstoši judikatūrai nodeva, par kādu ir runa lietā, ir maksājums ar muitas nodoklim līdzīgu iedarbību, kurš nav saderīgs ar EKL 23. un 25. pantu, ja priekšrocības, kas rodas, piešķirot no šīs nodevas iekasēšanas gūtos ienākumus, pilnībā atsver apgrūtinājumu, kas attiecas uz valsts produktu, kuru apstrādā iekšzemē vai tirgo valsts tirgū, kad tas tiek laists tirgū [22] [23].

18 — Iepriekš 9. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Nygård*, 20. punkts. Šajā spriedumā Tiesa norāda uz analoģiju ar iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Sanders*, 17. punkts, un 15. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Outokumpu Oy*, 24. punkts, kuri tāpat attiecas uz nodevām, kas uzliktas ne tikai valsts produktiem, bet arī *importētiem* produktiem.

19 — Ģenerāladvokāta Tezauro 1992. gada 25. jūnijā sniegtie secinājumi apvienotajās lietās C-17/91, C-144/91 un C-145/91, kā arī C-114/91 (spriedums minēts šo secinājumu 7. zemsvītras piezīmē).

20 — Ievērojot it īpaši iepriekš 9. zemsvītras piezīmē minētajā spriedumā lietā *Nygård* Tiesas pieļauto analoģiju starp maksājumu ar līdzīgu iedarbību, kas kvalificēts kā ievedmuita, un starp tādu maksājumu ar līdzīgu iedarbību, kas kvalificēts kā izvedmuita, šādu ideju iespējams attiecināt arī uz strīdīgo nodevu, ciktāl ir runa par tās kvalificēšanu par maksājumu ar līdzīgu iedarbību, kas ir izvedmuita, tas ir, par diskriminējošu iekšējo nodokli.

21 — Iepriekš 9. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Nygård*, 22. punkts. Kā jau izriet no 18. zemsvītras piezīmes, minētajā spriedumā norādīta analoģija ar Tiesas 1980. gada 21. maija spriedumu lietā 73/79 Komisija/Itālija (*Receuil*, 1533. lpp., 15. punkts), iepriekš 10. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Compagnie commerciale de l'Ouest* u.c., 26. punkts, un iepriekš 13. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *UCAL*, 21. punkts.

22 — Iepriekš 9. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Nygård*, 23. punkts, ar norādi uz iepriekš 10. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Compagnie commerciale de l'Ouest* u.c., 27. punkts, 7. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Lornoy* u.c., 21. punkts, un 8. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Scharbatke*, 10. punkts.

23 — Tādam domu gājienam, salīdzinot valsts produktu un importēto produktu apstrādi, Tiesa bija uzticīga agrāk — skat., piemēram, Tiesas 1975. gada 18. jūnija spriedumu lietā 94/74 *IGAV* (*Recueil*, 699. lpp.) un iepriekš 10. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Compagnie commerciale de l'Ouest*, kā arī 1973. gada 19. jūnija spriedumu lietā 77/72 *Capolongo* (*Recueil*, 61. lpp.), 1977. gada 22. marta spriedumu lietā 78/76 *Steinike* (*Recueil*, 595. lpp.), 1977. gada 25. maija spriedumu lietā 77/76 *Cucchi* (*Recueil*, 987. lpp.), 1977. gada 25. maija spriedumu lietā 105/76 *Interzuccheri* (*Recueil*, 1029. lpp.), 21. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija un 1981. gada 28. janvāra spriedumu lietā 32/80 *Kortmann* (*Recueil*, 251. lpp.).

39. Turpretim, ja priekšrocības, kas rodas valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti vai tirgoti valsts tirgū, piešķirot ienākumus no maksājumiem, tikai daļēji atsver apgrūtinājumu, ar šādu maksājumu būtu pārkāpts EKL 90. pantā noteiktais diskriminācijas aizliegums [24].

40. Tomēr Tiesa ir pieļāvusi, ka nodeva, kas ir atlīdzība par pakalpojumu, kurš ir faktiski sniegts uzņēmējam, kam jāmaksā minētā nodeva, ja tās apmērs ir samērīgs ar minēto pakalpojumu, nav maksājums ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību [25].

C — *Vērtējums*

41. Vispirms vēlreiz būtu jāatgādina, ka *Koornstra* noteiktais maksājums par 2000. finanšu gadu tiek apstrīdēts tikai tiktāl, ciktāl šis maksājums attiecas uz garnelēm, kuras tikušas izkrautas Dānijā un pārdotas cilvēku patēriņam. Kas attiecas uz strīdīgās nodevas uzlikšanas gadījumu, ir jāsecina, ka strīdīgā nodeva ir uzlikta garnelēm, kas tiek transportētas ar Nīderlandes zvejas kuģiem, neatkarīgi no piegādes vietas.

42. Tātad vispirms ir jānoskaidro, vai tāda nodeva kā strīdīgā nodeva ir maksājums ar muitas nodoklim līdzīgu iedarbību EKL 23. un turpmāko pantu nozīmē.

Par nodevas kvalificēšanu par maksājumu ar līdzīgu iedarbību

43. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā gadījumā nevarētu būt runa par maksājumu ar līdzīgu iedarbību jau tāpēc vien, ka strīdīgā nodeva netika uzlikta *ne importa brīdī, ne saistībā ar importu* no citas dalībvalsts. Tāds ir arī Grieķijas valdības viedoklis. Arī Nīderlandes valdība un *Productschap Vis* apgalvo, ka strīdīgā nodeva vienādi piemērojama gan garnelēm, kuras tiek importētas uz citu dalībvalsti, gan garnelēm, kuras tiek transportētas uz Nīderlandi. Tā kā nodeva skar ne tikai eksportam paredzētās preces, tad nevar uzskatīt, ka tā ietilpst EKL 25. panta piemērošanas jomā. Labākajā gadījumā nodeva ir

24 — Iepriekš 9. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Nygård*, 23. punkts, ar norādi uz 13. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *UCAL*, 22. punkts.

25 — 1975. gada 26. februāra spriedums lietā 63/74 *Cadsky* (*Recueil*, 281. lpp., 8. punkts), iepriekš 13. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Komisija/Dānija, 19. punkts, 1999. gada 22. aprīļa spriedums lietā C-109/98 *CRT France International* (*Recueil*, I-2237. lpp., 17. punkts) un 13. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Carbonati Apuani*, 31. punkts.

iekšēja aplikšana ar nodokļiem EKL 90. panta nozīmē, kas nav saderīga ar EK līgumu, tā kā tā vienādi un vienā tirdzniecības posmā aptver gan iekšzemē pārstrādātas un tirgotas garneles, gan garneles, ko importē uz citām dalībvalstīm.

44. Iesniedzējtiesa norāda, ka minētā nodeva tiek uzlikta vienīgi tādām garnelēm, kuras piegādā un pārdod cilvēku patēriņam tirgus dalībnieki ar Nīderlandes zvejas kuģi, neatkarīgi no piegādes un pārdošanas valsts un izmantošanas mērķa, kādu norāda garneļu pārdevējs.

45. Šaubas par apstrīdētās nodokļu sistēmas saderību ar EKL 25. vai 90. pantu neapstrīdami nozīmē to, ka tirgus dalībnieku kategorija, kuriem jāmaksā nodeva — tas ir, tie, kuri transportē garneles ar Nīderlandes zvejas kuģi, un nav nozīmes, uz kurieni — nav samērojama ar to tirgus dalībnieku kategoriju, kuri gūst labumu, dažādi izmantojot no minētās nodevas iekasēšanas gūtos ienākumus — tas ir, tiem, kuri transportē garneles uz Nīderlandi. Kamēr tirgus dalībnieki, kuri ar zvejas kuģi no kādas citas dalībvalsts transportē garneles uz Nīderlandi, var bez maksas (tiktāl, ciktāl viņiem nav jāmaksā nodeva) izmantot iekārtas, kuras finansē no nodevas iekasēšanas gūtajiem ienākumiem, tirgus dalībnieki, kuri garneles ar Nīderlandes zvejas kuģi transportē uz citu dalībvalsti, proti, kuriem nodeva jāmaksā, tomēr nevar izmantot iekārtas, kuras finansē no nodevas iekasēšanas gūtajiem ienākumiem.

46. Iesniedzējtiesa nepareizi secina, ka strīdīgās nodevas kvalificēšana par maksājumu ar muitas nodoklim līdzīgu iedarbību tāpēc vien cieš neveiksmi, ka apstrīdētā nodeva netiek uzlikta ne importa brīdī, ne saistībā ar importu no citas dalībvalsts. Izšķirošais drīzāk ir tas, vai minētais nodoklis rada šķērsli tirdzniecībai iekšējā tirgū [26]. Šāds šķērslis saskaņā ar minēto judikatūru [27] var rasties tādējādi, ka valsts pasākuma rezultātā nodevu "piemēro sakarā ar robežas šķērsošanu" [28]. Tas, vai strīdīgā nodeva pamata prāvā ir šāda nodeva, atbilstoši iepriekš minētajai judikatūrai ir jāpārbauda, pamatojoties ne tikai uz noteikumiem par aplikšanu ar nodevu, bet arī pamatojoties uz noteikumiem par ienākumu no minētās nodevas iekasēšanas izmantošanu.

47. Līdz ar to šajā gadījumā ir jāpārbauda, vai strīdīgā nodeva ir īpaša nodeva tiem

26 — Iepriekš 13. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Carbonati Apuani*, 28. punkts.

27 — Skat. šo secinājumu 35. un turpmākos punktus.

28 — Iepriekš 13. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Carbonati Apuani*, 22. punkts.

tirgus dalībniekiem, kuri garneles importē ar Nīderlandes zvejas kuģi [29].

48. Attiecībā uz to Komisija norāda, ka strīdīgā nodeva īpašā veidā skar garneļu eksportu ar Nīderlandes zvejas kuģi, jo transportēšana kā nodevas uzlikšanas gadījums izraisa aplikšanu ar nodevu, turklāt attiecīgie tirgus dalībnieki nevar izmantot no ienākumiem finansētās iekārtas. Savukārt Grieķijas valdība uzskata, ka lobīšanas un sijāšanas iekārtu faktiska izmantošana nav efektīva, tā kā šo iekārtu izmantošana ir pakalpojums.

49. Pamata prāvā un savos rakstveida apsvērumos *Koornstra* ir apgalvojusi, ka šāds pienākums maksāt nodevu, nesaņemot labumu, rada dubultu nodokļu uzlikšanu, jo par atbilstošas iekārtas izmantošanu Dānijā ir jāmaksā. Tikmēr no lietas materiāliem nav skaidrs Dānijas nodokļu sistēmas raksturs.

50. Izskatās, ka jautājums par iespējamo dubulto nodokļu uzlikšanu tomēr ir nenozīmīgs: šajā sakarā Komisija ir pareizi norādījusi uz Tiesas judikatūru [30], saskaņā ar kuru "Kopienu tiesībās [..] šobrīd nav nodokļu dubultās uzlikšanas aizlieguma, kāds ir pamata prāvā apstrīdētās nodevas gadījumā, kuru paredz autonoms valsts tiesiskais regulējums. Kaut arī nodokļu dubultās uzlikšanas novēršana preču brīvas aprites interesēs ir vēlama, to var panākt, tikai harmonizējot valstu sistēmas [..]".

51. Attiecībā uz strīdīgās nodevas iedarbību iesniedzējtiesa ir izvirzījusi jautājumu arī par produktu, kurus aptver attiecīgais valsts tiesiskais regulējums, izcelsmi. Lai apliktu ar nodevu, apstrīdētajā nodevu sistēmā vadās pēc attiecīgā zvejas kuģa karoga, bet ne pēc garneļu izcelsmes.

52. Šķiet, ka garneļu izcelsmes noteikšana šajā tiesvedībā patiesi ir problemātiska. Iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu

29 — Attiecībā uz garnelēm, kuras tiek transportētas uz Nīderlandi, stridīgā nodeva labākajā gadījumā rada diskrimināciju valsts tirgus dalībniekiem tiktāl, ciktāl no nodevas iekasēšanas ienākumiem finansētās garneļu iekārtas bija paredzētas arī, lai kontrolētu garneles, kuras uz Nīderlandi tiek piegādātas ne ar Nīderlandes zvejas kuģi, turklāt nemaksājot noteikto nodevu. Tomēr šis aspekts nav ņemams vērā, tā kā pamata prāva attiecas vienīgi uz tādām garnelēm, kuras ar Nīderlandes zvejas kuģi tiek piegādātas uz citu dalībvalsti — šajā gadījumā uz Dāniju.

30 — Iepriekš 9. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Nygård*, 38. punkts.

nolēmumu apsver, ka jāpiemēro MK 23. pants, ko Nīderlandes valdība savos rakstveida apsvērumos noraida, norādot, ka Muitas kodeksu nevar piemērot Kopienas iekšējai tirdzniecībai.

53. Ja Muitas kodeksā noteikto izcelsmes definīciju principā uzskata par noteicošo, tad no šī gadījuma izriet, ka garneles, kuras tiek transportētas ar Nīderlandes zvejas kuģi, saskaņā ar MK 23. panta 2. punktu uzskatāmas par Nīderlandes izcelsmes precēm, ciktāl tās tikušas noķertas ārpus kādas valsts teritoriālajiem ūdeņiem (f) apakšpunkts) vai Nīderlandes ūdeņos (e) apakšpunkts). Turpretim, ja garneles tiktu noķertas kādas citas dalībvalsts ūdeņos, tās uzskatītu par attiecīgās dalībvalsts izcelsmes precēm.

54. Ja šos principus attiecina uz pamata prāvu, ir jākonstatē, ka garneļu izkraušanas gadījumā Nīderlandē strīdīgā nodeva šai ziņā nodrošina priekšroku ārvalstu garnelēm tiktāl, ciktāl tās tikai tad ir pakļautas maksājumam, ja atrodas uz Nīderlandes zvejas kuģa, kamēr Nīderlandes garneles nav pakļautas maksājumam tikai tad, ja tās tiek transportētas ar ārvalsts zvejas kuģi.

55. Tas, vai ir piemērojams MK 23. pants, tomēr ir apšaubāms. Nīderlandes valdības iebildums izrādās pamatots tikai tiktāl, ciktāl Kopienas iekšējā preču apritē preces izcelsmes statuss nav izšķirošais. MK 23. panta 2. punktā noteiktā nodalīšana neatbilst kopējās zivsaimniecības politikas principiem, saskaņā ar kuriem produkti, kuri tiek transportēti ar noteiktas dalībvalsts zvejas kuģi, rezultātā tiek piedēvēti šai dalībvalstij. Tādējādi, runājot par pamata prāvu, šķiet pareizi neizšķirt pēc faktiskās garneļu zvejas vietas, un līdz ar to garneles uz Nīderlandes zvejas kuģa principā uzskatīt par Nīderlandes garnelēm.

56. Ja balstās uz šo pieņēmumu, ir jāsecina, ka strīdīgā nodeva tiek uzlikta kā par Nīderlandes garnelēm, kuras tiek transportētas uz Nīderlandi, tā arī Nīderlandes garnelēm, kuras tiek transportētas uz citu vietu. Tomēr no strīdīgās nodevas iekasēšanas gūto ienākumu izmantošanas labumu saņem tikai tās garneles — Nīderlandes vai ārvalstu —, kuras bija transportētas uz Nīderlandi [31].

31 — Skat. turklāt arī lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu: "[..] no ienākumiem no nodevas ekskluzīvu labumu [saņem] tirgus dalībnieku ar Nīderlandes zvejas kuģi uz Nīderlandi transportētās garneles, neskatoties uz garneļu izcelsmi" un "[..] no ienākumiem no nodevas labumu [saņem] arī uz Nīderlandi transportētas ārvalstu garneles, bet ne uz ārvalstīm transportētas Nīderlandes garneles".

57. Līdz ar to, ievērojot judikatūras atzīto mērķi, kāds ir ienākumiem no maksājumu iekasēšanas, jāsecina, ka apstrīdētā sistēma attiecībā uz importētām garnelēm, kas transportētas ar Nīderlandes zvejas kuģi, rada finansiālu apgrūtinājumu attiecīgajam tirgus dalībniekam tiktāl, ciktāl jāmaksā nodeva, bet no maksājuma piemērošanas ienākumiem viņš labumu negūst, tāpēc šajā gadījumā, pamatojoties uz maksājumu, nevar būt runa par apgrūtinājuma kompensēšanu ar labumiem, kādus dod finansēšana. Turklāt, pretēji Grieķijas valdības viedoklim, nav svarīgi, vai no strīdīgās nodevas iekasēšanas ienākumiem finansētās iekārtas ir pieejamas, jo minētās iekārtas domātas, lai attiecīgā dalībvalsts pildītu tai uzlikto kontroles pienākumu. Ievērojot minēto, šāda kontroles pienākuma izpilde diez vai var tikt atzīta par "pakalpojumu".

58. Līdz ar to strīdīgajai nodevai piemīt tirdzniecību ierobežojoša iedarbība, jo tā tiek uzlikta arī tad, ja garneles ar Nīderlandes zvejas kuģi tiek transportētas uz citu dalībvalsti. Tas, vai citā dalībvalstī par garneļu sijāšanu un lobīšanu tiek maksāts, šajā sakarā nav svarīgi [32].

59. Atbilstoši ir jāsecina, ka nodeva, par ko ir strīds, kas ir uzlikta tirgus dalībniekam dalībvalstī par garneļu pārvadāšanu ar šajā dalībvalstī reģistrētu zvejas kuģi un ko izmanto, lai šajā dalībvalstī finansētu garneļu sijāšanas un lobīšanas iekārtas, nav saderīga ar Kopienu tiesībām, it īpaši ar EKL 25. pantu, ja šī nodeva ir jāmaksā arī par garnelēm, kuras netiek transportētas uz šo dalībvalsti.

Šis atzinums nav atkarīgs no tā, kur garneles ir noķertas, vai tās pēc tam, kad ir transportētas kur citur Kopienā, tiek transportētas uz šo dalībvalsti un vai pēc transportēšanas kur citur Kopienā maksa par to sijāšanu un lobīšanu tiek veikta arī šajā vietā.

60. Līdz ar to nav nepieciešams pārbaudīt, vai strīdīgā nodeva ir jākvalificē kā diskriminējoša iekšēja aplikšana ar nodokļiem.

32 — Pamata prāvā laikam bija šāds gadījums. Pēc iesniedzējtiesas norādījuma atbilstošas izmaksas tika ieskaitītas summā, kuru *Koornstra* saņēma no uzņēmuma *Dansk Heiploeg* par garneļu pārdošanu Dānijā.

V — Secinājumi

61. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es piedāvāju Tiesai uz *College* uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Nodeva, tāda kā nodeva šajā strīdā, kas ir uzlikta tirgus dalībniekam dalībvalstī par garneļu pārvadāšanu ar šajā dalībvalstī reģistrētu zvejas kuģi un ko izmanto, lai finansētu garneļu sijāšanas un lobīšanas iekārtas šajā dalībvalstī, nav saderīga ar Kopienu tiesībām, it īpaši ar EKL 25. pantu, ja šī nodeva ir jāmaksā arī par garnelēm, ko šis tirgus dalībnieks transportējis arī citur Kopienā.

Šis atzinums nav atkarīgs no tā, kur garneles ir noķertas, vai tās pēc tam, kad ir transportētas kur citur Kopienā, tiek transportētas uz šo dalībvalsti un vai pēc transportēšanas kur citur Kopienā maksa par to sijāšanu un lobīšanu tiek veikta arī šajā vietā.